

VACARISSES

balcó de Montserrat
edició digital

Per una comunitat de fe i amor, oberta a tots, acollidora i fraternal

**Comença el mes de novembre,
castanya va, castanya ve,
i panellets també.**

Un començament tan dolç
més d'una vegada enfita,
per això és molt prudent
menjar sense demesia,
perquè no queda gens bé
pecar de golafreria.

El mes comença amb Tots Sants,
després ve Santa Cecília,
patrona, com prou se sap,
del ritme i la melodia
que ens desvetllen els sentits
si més no per les musiques.

Novembre, mes de tardor,
que l'hivern ja ens anuncia,
els teus silencis són plens
d'una música molt fina
que ens ressona al fons del cor
com una cançó petita
i ens ajuda a fer-nos grans
sense gens de melangia.

**S'acaba el mes de novembre,
castanya ve, castanya va,
que el torró ja vindrà.**

Miquel Martí i Pol

SUMARI

Pòrtic	3
L'Evangeli pam a pam II	4
La cuina de Ca la Quima	6
Des de Sant Llorenç Savall	7
Pensaments caçats al vol	8
Campanades	9
Des de Sitges	10
Cultura Popular	11
Vacarisses, balcó de Montserrat	12
Llibres	15
De la Web	16
Dels Diaris	18
Col·laboracions	20
Contraportada	50

Vacarisses, balcó de Montserrat

Edita: Parròquia de Vacarisses

Redacció i Administració:

Plaça de l'Església, 15 - ☎ 0034938359102

08233 Vacarisses (Catalunya)

vacarissesbalcomontserrat@gmail.com

<http://issuu.com/search?q=balcomontserrat>

Director: Sebastià Codina

Redacció, Coordinació i Maquetació:

Jaume Pintó i Joan Vila

Dipòsit Legal: B 9241-2014

Foto de la capçalera de la portada: J. Picallo. Font: www.turismoyfotos.net.

ESGLÉSIA DE VACARISSES

DIA A DIA - Octubre

Dia 3

Missa funeral per Juan Bautista Sepúlveda.

Dia 4

Missa funeral per Pepita Bosch.
Bateig de Sílvia Fernández i Palau.

Dia 18

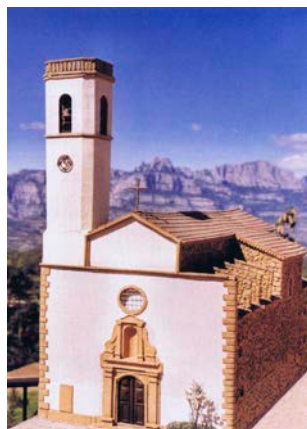
Missa funeral per Josep Garcia i Sallés
Trobada dels pelegrins de Vacarisses-Lurdes-Baccarisse.

Dia 25

Missa mensual familiar.
Noces d'Or matrimonials de Joan Roumens amb Francesca Badia. La "Guardiola dels invitats" fou oferta íntegrament a Càritas parroquial de Vacarisses. Moltes gràcies.

Dia 28 .

Signatura del Conveni de l'Ajuntament i la Parròquia a favor de Càritas parroquial de Vacarisses-Rebost solidari.
Trobada entre la Junta directiva de Càritas diocesana de Vic i Càritas Parroquial de Vacarisses.

La revista "Vacarisses, balcó de Montserrat" i en particular la Direcció i l'equip de redacció i maquetació, no es fan responsables del contingut dels articles dels seus col·laboradors.

ANEU A LA WEB

ENVIEU-NOS UN CORREU

20 ANYS DE CABRES SALVATGES A MONTSERRAT (1995-2015)

INTRODUCCIÓ

Montserrat... la muntanya serrada... la dels centenars de roques, agulles i parets. Un paradís per als escaladors, i per escaladors ens referim als que necessiten calçat i materials especials, que són els éssers humans, però també a aquells éssers vius que no necessiten res més que les seves qualitats físiques innates. Evidentment, parlem de diferents espècies d'animals salvatges que habiten a la muntanya.

D'entre aquesta fauna salvatge descartem els ocells, que obviament no necessiten fer cap escalada, però sí que considerem insectes, rèptils i mamífers, d'entre els quals destaca sense cap mena de dubte la cabra salvatge, de nom científic *capra pyrenaica hispanica*. Aquest és un animal pacífic i entranyable que s'ha convertit, sense voler-ho, en un dels símbols naturals de Montserrat i en objectiu de debats i polèmiques.

La cabra salvatge va ser introduïda a Montserrat la primavera de l'any 1995 per part del departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. Segons les autoritats, es va tractar d'una reintroducció, ja que pel que sembla aquesta espècie havia habitat a la muntanya i es va extingir pels voltants del segle XVII degut principalment a l'acció de l'home.

Durant diversos anys es van anar introduint exemplars originaris dels Ports de Tortosa Beseit per a que s'establís una població fixa a Montserrat, i certament l'operació va ser tot un èxit, ja que es van adaptar de tal manera que el nombre d'exemplars anà augmentant any rere any fins al punt que a desembre de 2013 es van censar 218 individus d'aquesta espècie.

DESCRIPCIÓ FÍSICA

Les cabres són unes excel·lents escaladores gràcies a les seves peülles, les quals s'adapten perfectament a les irregularitats de la roca conglomerada i els permet fer grimpades i desgrimpades prou dificultoses.

El color del seu pèl varia en funció del gènere, l'edat i l'època de l'any. En general, però, la seva coloració és bruna, la qual s'apaga un xic a l'hivern, mentre que les potes i els costats són de color negre. Aquestes tonalitats fosques del seu pèl fa que passin prou desapercebudes i es confonguin amb la roca i la vegetació, i de vegades no les veurem si no és que es mouen o fan soroll.

Les banyes són una altra de les característiques principals de les cabres. Les de les cries són petites i punxegudes, i creixen a mida que es van fent grans. Les d'una femella adulta no passen dels 15 cm. de llarg, mentre que les dels mascles adults poden arribar a tenir una llargada d'entre 75 cm. i 1 metre, podent esdevenir molt gruixudes i espectaculars. Les banyes les fan servir, principalment, per rascar-se l'esquena i també per lluitar entre elles per motius que veurem més endavant.

En quant a mides, els mascles adults són molt més corpulents que les femelles, podent arribar a pesar 90 Kg, per 40 Kg de les femelles, tot i que això no els treu agilitat a l'hora de moure's per les verticals parets montserratines.

ALIMENTACIÓ

Les cabres són animals herbívors i s'alimenten principalment d'herbeis, de fulles d'arbres i arbustos, especialment de les més tendres. Sovint han de fer veritables equilibris per trobar l'aliment, tot fent cabrioles sobre buits impressionants.

COMPORTAMENTS SOCIALS

Com tot animal salvatge, les cabres fugen del contacte directe amb l'home, però tot i així són molt curioses i sovint es poden observar a poca distància mentre ens escruten fixament. Per comunicar-se entre elles emeten una espècie de xiulet molt fort i estrident provocat per la sortida sobtada d'aire per les seves fosses nassals. Normalment, aquest xiscle és el senyal que les avisa que han de fugir degut a l'existència d'algun perill.

Habitualment s'agrupen en petits ramats formats per una mare i els seus fills, o bé per grups de mascles. També és habitual trobar algun mascle veterà vagant solitàriament.

Durant l'època de zel, que comença a la tardor i es pot allargar fins ben entrat l'hivern, els mascles ofereixen un espectacle imponent amb la lluita que mantenen per disputar-se el domini sobre les femelles. Durant aquestes lluites es donen espectaculars cops de banyes que ressonen pel massís i que sovint no se sap d'on provenen. A vegades, la sort i estar en el lloc adequat permeten de gaudir d'un esdeveniment natural remarcable en un escenari màgic.

DESPRÉS DE 20 ANYS...

El fet de no haver-hi cap depredador de les mateixes dimensions que les cabres i la seva perfecta adaptació al medi, han afavorit que hi hagi molts exemplars per tot arreu de Montserrat. Aquest gran nombre d'individus repercuteix per força en l'estat de conservació de la muntanya. En aquest sentit, l'erosió que ocasionen en cims d'agulles, turons, en el propi bosc o en cavitats és força remarcable. La vegetació també es malmet una mica. Concretament el galzeran, arbust protegit a Catalunya en certes zones, especialment als Parcs Naturals, resulta bastant afectat.

Però el principal problema radica en la convivència entre les cabres i un altre mamífer foraster molt més exageradament present i perjudicial per al massís: l'home. Les cabres, com animals salvatges que són, no tenen consciència que si fan caure pedres des del cim d'agulles, cingleres o des de qualsevol punt elevat poden malferir a possibles persones que circulin per un nivell inferior, un fet que malauradament s'ha produït i continua produint-se.

ESTABILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ

Per tal d'estabilitzar el nombre d'exemplars de les cabres, el departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya publica un calendari oficial de caça controlada d'un nombre concret d'exemplars per gènere i edat, i estableix una sèrie de normes que cal seguir, tals com punts de trobada, material a emprar i el mètode de cacera. També es fixen les taxes que cal abonar per cada exemplar caçat, així com la manera en què s'han de distribuir les captures. Aquestes són dades reals que juntament amb d'altres que possiblement existeixin però que es desconeixen fan reflexionar sobre els veritables motius de la introducció d'aquest animal, innocent i salvatge, per part de l'home.

Però en un parc natural tan complex com aquest, on espiritualitat, materialisme, muntanya, urbanisme, oci i negoci es confonen, les cabres no podien quedar al marge de l'engranatge montseratí. Fins i tot elles són objecte del merxandatge de la muntanya!

El debat continua i continuarà, però atorguem als pobres herbívors de conducta contemplativa la presumpció d'innocència i tinguem present que existeixen i el que això implica. I, si tenim sort, admirem-los des d'algun racó privilegiat i valorem-los com als éssers vius exclosos de tota culpa que són.

Text i fotos: *Òscar i Albert Masó Garcia*

